

SLOVO ÚVODEM

Stěžejním tématem posledního letošního čísla je dostupnost bydlení. Hlavní rubrika přináší informace obou ministerstev, která se této problematice věnují. Ministerstvo pro místní rozvoj informuje o letos schváleném vládním dokumentu Koncepce bydlení 2021+ a dotačních programech vyhlášených pro rok 2022. Podpoře sociálních aspektů dostupnosti bydlení je věnován příspěvek Ministerstva práce a sociálních věcí. Hlavní rubriku pak doplňuje informace o projektu Zvýšení dostupnosti bydlení v České republice.

Na téma dostupnost bydlení tematicky navazuje i recenzovaný příspěvek rubriky Názory a diskuse věnovaný metodice uplatňování univerzálního designu a celoživotního bydlení v bytové výstavbě. Následující články této rubriky přináší další zajímavé informace k hlavnímu tématu – strategie rozvoje bydlení (Praha, Brno), koncepce sociálního bydlení (Chomutov) a koncept Housing First (Jihlava).

Informační rubrika je věnována výstupům z odborných konferencí k tématům dostupnost bydlení, nový stavební zákon, strategické a územní plánování a problematika světla ve městech.

V letošním roce slaví Fakulta architektury ČVUT v Praze 45 let od obnovení své samostatnosti. Součástí slavnostního shromáždění akademické obce k této významné události v listopadu tohoto roku bylo i ocenění osobností za jejich úspěšnou vědeckou a pedagogickou činnost na půdě ČVUT. Jedním z oceněných je i dlouholetý člen redakční rady našeho časopisu pan profesor Karel Maier, kterému byla udělena Felberova medaile I. stupně za jeho významnou vědeckou a pedagogickou činnost a dlouhodobý přínos k rozvoji fakulty v oblastech vědy a výzkumu. Redakce blahopřeje k tomuto ocenění a těší se na další spolupráci v rámci časopisu.

Mimořádná příloha je věnována výstupům z konference Asociace pro urbanismus a územní plánování ČR, která se konala v říjnu tohoto roku v Olomouci. Konference se tentokrát zaměřila na souvislosti strategického a územního/prostorového plánování.

S lítostí jsme přijali zprávu o úmrtí odborníka na stavební právo, zakladatele České společnosti pro stavební právo a spoluzakladatele SIA ČR – pana doktora Miroslava Hegenbarta. Vzpomínka na tohoto uznávaného odborníka na stavební legislativu je věnován nekrolog od Jana Marečka v úvodu tohoto čísla.

Příjemné čtení a šťastné vykročení do nového roku přeje

redakce U&ÚR

ODEŠLA LEGENDA – JUDr. MIROSLAV HEGENBART

Když jsem se v úterý 26. října 2021 dozvěděl, že zemřel JUDr. Miroslav Hegenbart, uvědomil jsem si, že jeho odchodem definitivně skončila jedna epocha naší stavební legislativy. Ve svém životě, který obsáhl několik státních režimů a jednu světovou válku, se musel vypořádat s různými překážkami dané doby, ale díky svým osobním vlastnostem a jedinečným schopnostem je vždy s nadhledem úspěšně překonal a konečnou také díky tomu vytvořil své životní dílo – **stavební zákon č. 50/1976 Sb.**

Miroslav Hegenbart se narodil 12. března 1927 v hornické obci Libušín u Kladna. Jeho otec Karel Hegenbart se rozhodl zkusit štěstí jako obchodník v Praze a roku 1930 se tak rodina přestěhovala do hlavního města. V potravinářském kolosu BRAVO se mu pracovitostí podařilo z nejnižší pozice dostat až na pozici ředitele. Rodina se usadila na Žižkově, kde je zastihl začátek druhé světové války. Miroslav Hegenbart byl jako gymnazista povolán do Luftschutz (Protiletectvé ochrany) a aktivně se zúčastnil květnového povstání v centru Prahy. Rok po válce byl přijat na Právnickou fakultu Univerzity Karlovy a po jejím ukončení pracoval jako právník stavebního úřadu na Praze 7, kde získal první zkušenosti v oboru stavebnictví. V roce 1955 nastoupil do Státního výboru pro výstavbu, ve kterém se začal věnovat koncepčním otázkám výstavby, včetně legislativy. Tuto „štafetu“ přes různé institucionální změny donesl po vzniku československé federace do Federálního ministerstva pro technický a investiční rozvoj, ve kterém vytvořil unikátní tým, který připravoval moderní právní úpravu stavebního práva.

Miroslav Hegenbart měl mimořádnou schopnost koncepčního myšlení a na základě zúročení zahraničních zkušeností dokázal vtisknout tehdy nové legislativní úpravě progresivní principy, z nichž mnohé jsou platné dodnes. Vnímал potřebu územního plánování jako nezbytný předpoklad pro racionální využívání území, formuloval požadavky i na jeho ochranu a poprvé explicitně na ochranu životního prostředí. Kromě tradičních institutů stavebního práva dokázal v nové právní úpravě prosadit požadavky na prověřování výrobků pro výstavbu, autorizaci osob činných ve výstavbě a vytváření informačních systémů pro výstavbu. Díky svým „zděděným“ manažerským schopnostem zorganizoval špičkové experty z řad inženýrů, architektů a právníků. Do přípravy nové právní úpravy ale také zapojil řadu institucí a ústavů, bez jejichž analýz a dalších odborných podkladů by zrození životaschopné legislativy nebylo možné. Myslel na všechno a na všechny, uměl komunikovat s obyčejnými lidmi i s ministry a funkcionáři tehdejší doby, a že s nimi ve finále musel o nový stavební zákon přímo bojovat. Zdá se neuvěřitelné, kolik toho tento člověk zastal. Taky ho z toho někdy bolela hlava. Vzpomínám si, že se tradovalo, jak říkával, že ho nebolí jako koule, ale jako krychle.

Po listopadu 1989, který jej zastihl na návštěvě přátel v Americe, se s chutí zapojil do práce v legislativě, tentokrát na federálním úřadu vlády jako poradce premiéra. Oboru výstavby se však věnoval i nadále, ať již spoluzakládal Svaz podnikatelů ve stavebnictví, SIA ČR – Radu výstavby nebo se aktivně podílel na přípravě autorizačního zákona. Po zániku československé federace ve svých aktivitách nepolevil a působil jako předseda České společnosti pro stavební právo, kterou v roce 1992 založil. Měl nesporné mezinárodní renomé a na jedno funkční období se stal prezidentem Evropské společnosti pro stavební právo. Organizoval konference, semináře a nelze se zde nezmínit o jeho bohaté publikační a pedagogické činnosti. Téměř do poslední chvíle působil jako člen rozkladových komisí na Ministerstvu pro místní rozvoj ČR a na Českém báňském úřadu. V roce 2013 byl Miroslav Hegenbart oceněn titulem *Osobnost ve stavebnictví* na půdě Senátu Parlamentu ČR.

Miroslav Hegenbart byl člověkem mnoha zájmů, ať už šlo o divadlo, hudbu nebo výtvarné umění. Nepřijímal kulturu jen pasivně, ale organizoval úspěšné výstavy výtvarníků v Nadaci ABF. Jakoby náhodou sepsal v dubnu letošního roku své paměti. Prostě myslel na všechno. Kromě toho, že byl špičkovým a nenahraditelným odborníkem, byl také zábavným společníkem, vlídným člověkem a dobrým kamarádem.

Mirku, budeš nám chybět!

Jan Mareček
Česká společnost pro stavební právo